

Zestawienie uwag zgłoszonych do projektu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych

18.09.2012 r.

Resort /Organizacja	Uwaga	Stanowisko MG
Uwaga ogólna		
<p>1 Polska Organizacja Handlu i Dystrybucji</p>	<p>Projekt ustawy odbiega w sposób zasadniczy od założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Z założeń wynikało bowiem, iż w przypadku, gdy termin płatności zostanie określony przez strony w umowie, wierzycielowi który spełnił swoje świadczenie niepieniężne i nie otrzymał należności w terminie określonym w umowie, przysługiwać będzie prawo naliczania odsetek od dnia następującego po dacie płatności lub terminie płatności określonych w umowie. Natomiast terminy umowne nie powinny przekraczać 60 dni, a jedynie wyjątkowo strony będą mogły ustalić termin dłuższy. Zatem co do zasady dopiero po upływie 60 dni mogłyby zostać naliczane odsetki za opóźnienie, chyba że strony określiły krótszy termin płatności. W odniesieniu jedynie do przypadków, gdy termin płatności nie zostanie określony przez strony wierzycielowi będzie przysługiwało prawo naliczania odsetek po upływie 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez dłużnika faktury lub rachunku. Tymczasem w projekcie z dnia 13 sierpnia br. ustawy o terminach zapłaty w transakcjach</p>	<p>Założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wskazywały jedynie zmiany, jakie miały zostać wprowadzone do przedmiotowej ustawy. Z założeń nie wynikało, że uchylone zostaną przepisy art. 5 (dającego wierzycielowi możliwość naliczania odsetek ustawowych po 30 dniu jako rodzaju opłaty za korzystanie z kapitału) i art.6 wskazującego od kiedy mogą być naliczane odsetki w sytuacji gdy termin zapłaty nie został określony w umowie. Założenia (jak również projektowana ustawa) wprowadziły – zgodnie z wymogiem dyrektywy 2011/7 - zasadę, że termin zapłaty w transakcjach między przedsiębiorcami nie powinien przekraczać 60 dni (chyba że strony ustaliły inaczej i że ustalenie dłuższego terminu nie jest krzywdzące wobec wierzyciela). Ustalenie dłuższego terminu traktowane jest jako opóźnienie w zapłacie należności, w związku z czym wierzyciel może naliczyć odsetki za opóźnienie w wysokości odsetek podatkowych. Ustawa zawiera zatem dwa odrębne mechanizmy naliczania dwóch różnego rodzaju odsetek. Utrzymanie art.5 obecnie funkcjonującej ustawy jest zgodne z celem dyrektywy jakim jest ograniczenie zatorów płatniczych i dyscyplinowanie stron do</p>

	<p>handlowych zrównano sytuacje, w której termin płatności zostanie określony w umowie z sytuacją gdy nie zostanie on określony przez strony i przyjęto, że wierzycielowi przysługują odsetki ustawowe po upływie 30 dni po spełnieniu swojego świadczenia. Ponadto zrezygnowano z rozwiązania przewidującego zastosowanie okoliczności, przewidujących zwolnienie się przez dłużnika z obowiązku zapłaty odsetek ustawowych, gdy wykaże, że nie ponosi winy za opóźnienie w płatnościach.</p>	<p>stosowania krótszych terminów umownych.</p>
Art.3		
<p>2 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów</p>	<p>Zgodnie z art. 3 pkt 3 <i>projektu ustawy</i>, przepisów ustawy nie stosuje się do umów, których stronami są organy publiczne występujące w charakterze wierzycieli. W konsekwencji w sytuacji gdy w transakcji handlowej organy publiczne wystąpią jako dostawcy towaru lub usługi (np. wyprzedaz sprzętu, wynajem pomieszczeń), nie będą one mogły korzystać z instrumentów przewidywanych w <i>projekcie ustawy</i> w celu dyscyplinowania swoich dłużników. Należy przy tym zauważyć, że obecnie obowiązująca <i>ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach</i> nie zawiera takiego wyłączenia, jak również, jak się wydaje, nie wynika ono z przepisów <i>dyrektywy 2011/7/UE</i>.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. MG, po dokonaniu ponownej analizy tekstu dyrektywy, przychyliła się do stanowiska, by przywrócić brzmienie art. 4 pkt 4 obecnie obowiązującej ustawy. Organy publiczne występujące w charakterze wierzycieli wobec innych podmiotów, o których mowa w art. 2 będą mogły zatem korzystać z instrumentów przewidzianych w ustawie, określonych w szczególności w art. 7, art. 10, art.11.</p>
Art.6		
<p>3 Narodowy Fundusz</p>	<p>W art. 6 ust. 2 po wyrażeniu „w ust. 1” należy</p>	<p>W art. 6, w związku z tym, iż termin zapłaty nie jest</p>

Zdrowia	dodać wyrazy: „, oraz art. 5”,	określony w umowie, dniem wymagalności jest dzień wskazany w wezwaniu dłużnika do zapłaty – wówczas bowiem dopiero dłużnik uzyska informację kiedy świadczenie staje się wymagalne. W art. 5 termin wymagalności świadczenia pieniężnego jest określony w umowie – termin zapłaty. Art. 6 ust. 2 nie dotyczy art. 5. Uwaga jest więc niezasadna.
Art. 7		
4 Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Doprecyzowania wymaga sformułowanie zawarte w art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 pkt 1 projektu dotyczące „spełnienia zobowiązań umownych i prawnych”. Powyższe sformułowanie oznacza, że wierzyciel nie może dochodzić odsetek od niezapłaconej należności w sytuacji gdy sam zalega ze swoim jakimkolwiek zobowiązaniem. Taka konstrukcja przepisu stawia wierzyciela w gorszej sytuacji niż obecnie (w aktualnie obowiązującej ustawie nie ma podobnych ograniczeń), co stawia pod znakiem zapytania celowość wprowadzenia zmian do ustawy mającej przeciwdziałać pogłębiającemu się problemowi zatorów płatniczych. Propozycja doprecyzowania w treści przepisu lub uzasadnieniu, że chodzi o zobowiązania umowne i prawne wobec dłużnika/drugiej strony.	Uwaga uwzględniona. Przepis zostanie doprecyzowany, że chodzi o spełnienie zobowiązania niepieniężnego przez wierzyciela wobec dłużnika, wynikającego z danej umowy.
5 Narodowy Bank Polski	W art. 7 ust. 3 wskazano przypadki, kiedy wierzycielowi przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1, z zaznaczeniem, że muszą być też „spełnione łącznie warunki, o których mowa w ust. 1”. Naszym zdaniem możliwe jest	Uwaga uwzględniona. Przepis zostanie odpowiednio zmodyfikowany.

	<p>jedynie spełnienie warunku z ust. 1 pkt 1. Natomiast warunki określone w ust. 1 pkt 2 tego artykułu są niemożliwe do spełnienia, gdyż art 7 ust. 1 pkt 2 odwołuje się do terminu zapłaty określonego:</p> <p>a) w umowie – tymczasem w sytuacji, kiedy termin przewidziany w umowie przekracza 60 dni i wynosi np. 80 dni (i okaże się on np. sprzeczny z zasadami współżycia społecznego) wierzyciel nie ma możliwości uzyskania wcześniejszego (po 60 dniach) spełnienia warunku polegającego na nieotrzymaniu od dłużnika zapłaty w terminie przewidzianym w umowie (gdyż umowa przewiduje termin 80 dni), warunek ten będzie więc spełniony dopiero po 80 dniach. Obecna konstrukcja ust. 3 niweczy więc jego założenia i powoduje powstanie wewnętrznej sprzeczności;</p> <p>b) w wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2 – tymczasem wezwanie, o którym mowa w art. 6 ust. 2 kierowane jest do dłużnika w sytuacji, gdy termin zapłaty nie został umownie określony (a więc przewidzianej w art. 6 ust. 1). Ziszczenie się więc warunku opartego o wezwanie (które kierowane jest do dłużnika, gdy termin zapłaty nie został umownie określony) wykluczone jest przez samą treść art. 7 ust. 3, gdyż jak wynika z jego treści, odnosi się on wyłącznie do sytuacji w której termin zapłaty określony jest w umowie.</p> <p>Propozycja dokonania modyfikacji zapisów, np. zamiast wyrazów „jeżeli są spełnione łącznie</p>	
--	--	--

	warunki, o których mowa w ust. 1 ^o wyraży „jeżeli spełniony jest warunek określony w ust. 1 pkt 1”.	
6	<p>Zakład Ubezpieczeń Społecznych</p> <p>W art. 7 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 projektu ustawy używane jest pojęcie „organ publiczny”, które w opinii Zakładu, może budzić wątpliwości interpretacyjne. Projekt ustawy nie zawiera definicji „organu publicznego”, natomiast zawiera odesłanie do podmiotów określonych w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych W ustawie - Prawo zamówień publicznych nie występuje pojęcie „organ publiczny”, lecz używane jest pojęcie „jednostka sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych”. Natomiast art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych wskazuje na „organy władzy publicznej”. Zasadne wydaje się doprecyzowanie pojęcia użytego w projekcie ustawy w kontekście pozostałych ustaw, aby nie było wątpliwości w zakresie określenia podmiotów do których stosuje się art. 7 ust. 1 oraz art. 8 ust. 1 projektu ustawy.</p>	Projekt ustawy zawiera definicję „organu publicznego” w art. 4 pkt 2.
7	<p>Narodowy Fundusz Zdrowia</p> <p>Nieczystelny jest przepis art. 7 dotyczącego 60-dniowego terminu zapłaty w sytuacji gdy art. 5 i art. 6 wskazują termin 30-dniowy.</p>	Uwaga nr 1 (POHID).
8	<p>Polska Federacja Producentów Żywności Związek</p> <p>Art. 7 ust.3 w zw. z art.15 – możliwe będą spory sądowe co do zasadności lub słuszności ustalonych przez strony terminów umownych</p>	W ocenie MG, w przypadku gdy wierzyciel wystąpi z pozwem o wydanie nakazu zapłaty w odniesieniu do odsetek na podstawie art. 7 ust.3, na nim spoczywać

Pracodawców	<p> dłuższych niż 60 dni. Wierzyciel dochodząc odsetek w postępowaniu nakazowym winien będzie wykazać, że termin dłuższy niż 60 dni ustalony w umowie z wierzycielem jest dla niego krzywdzący. Zważywszy na nieostre kryteria oceny pokrzywdzenia wierzyciela, sąd rozpoznający pozew powinien odstąpić od wydania nakazu zapłaty i wyznaczyć rozprawę w celu przeprowadzenia procesu na zasadach ogólnych. Jeśli praktyka sądów będzie polegać na wydawaniu nakazu zapłaty na podstawie powództwa o odsetki z tytułu przekroczenia terminu 60 dni, ciężar dowodu zostanie przerzucony na pozwanego dłużnika, który treść nakazu będzie musiał zwalczać w zarzutach.</p> <p> Ponadto zastosowana w art. 7 ust.2 i ust.3 klauzula generalna będzie powodować spory odnośnie wysokości stawki odsetek, którą należy zastosować.</p>	<p> będzie ciężar dowodu wykazania, że ustalenie terminu dłuższego niż 60 dni było sprzeczne z celem społeczno-gospodarczym umowy, zasadami współzycia społecznego oraz nie jest obiektywnie uzasadniony biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi. W przypadku gdy sąd nie znajdzie podstaw do wydania nakazu, wyznaczy rozprawę, a proces będzie toczył się na zasadach ogólnych. Dłużnik będzie „bronił się” tylko w sytuacji gdy sąd już na etapie wydania nakazu zapłaty uzna podstawy roszczenia wierzyciela o odsetki z tytułu narzucenia ponad 60-dniowego terminu, jeśli w okolicznościach danej sprawy termin ten był dla wierzyciela krzywdzący, a wierzyciel był w stanie należycie to wykazać.</p> <p> W odniesieniu do wysokości stawki odsetek - w naszej ocenie do wierzyciela należy wybór czy występuje wyłączenie o odsetki ustawowe (niższe) czy po 60 dniu decyduje się „przejsć” na odsetki wyższe oraz możliwość naliczenia rekompensaty z koniecznością wykazywania jednak, iż ustalenie dłuższego terminu było dla niego krzywdzące.</p>
9 Narodowy Fundusz Zdrowia	<p> W art. 8 ust. 1 wyrażenie „odsetek za zwłokę” należy zamienić na wyrażenie “odsetek ustawowych” oraz wykreślić wyrażenie “okreslanej”.</p>	<p> Art.8</p> <p> Ustawa rozróżnia dwa rodzaje odsetek: ustawowe i tzw. podatkowe. Art.7 i art. 8 stanowią rozwinięcie obecnego artykułu 7 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, który przewiduje możliwość naliczenia odsetek w wysokości odsetek za zwłokę określonej na podstawie Ordynacji podatkowej. Odsetki ustawowe wierzyciel może naliczyć na podstawie art. 5 i art.6.</p>

Art.11

<p>10</p> <p>Narodowy Bank Polski</p>	<p>Z art. 11 ust. 1 wynika, że „(...) wierzycielowi, bez wezwania, przysługuje od dłużnika równowartość kwoty 40 euro (...)”. Proponujemy doprecyzowanie, z jakiego tytułu wypłacana jest ta kwota, np. że jest to stała rekompensata (zwrot ten użyty jest w uzasadnieniu projektu ustawy). Ponadto treść ust. 2 nie jest zgodna z jej uzasadnieniem – brak w treści przepisu wzmianki, iż do kwoty stałej rekompensaty nie będzie się wliczać kosztów sądowych (vide str. 6 uzasadnienia).</p>	<p>Do dyskusji.</p>
<p>11</p> <p>Polska Organizacja Handlu i Dystribucji</p>	<p>Wydaje się, iż zarówno wysokość rekompensaty jak i określenie sposobu jej naliczania zostały oderwane od faktycznie poniesionych kosztów odzyskiwania długów. Wydaje się, iż przyjęcie że przez samą należność należy rozumieć kwotę wynikającą z jednej faktury lub rachunku byłoby nieracjonalne. Propozycja doprecyzowania, iż rekompensata odnosi do należności wynikającej z jednej umowy (niezależnie od ilości faktur/rachunków wystawionych w związku z wykonywaniem tej umowy).</p>	<p>Założeniem projektu jest, aby rekompensata odnosiła się do należności wynikającej z jednej umowy. W przypadku wątpliwości w tym zakresie, po konsultacji z RCL, przepis zostanie doprecyzowany.</p>
<p>12</p> <p>Polska Federacja Producentów Żywności związek Pracodawców</p>	<p>Prawo do rekompensaty wierzyciel nabywa od dnia nabycia prawa do odsetek. W polskim systemie prawnym wierzyciel ma prawo do żądania odsetek za każdy dzień oddzielnie, co w praktyce wiązałoby się dla dłużnika z obowiązkiem zapłaty rekompensaty w</p>	<p>Założeniem projektu jest wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą momentem, w którym może być naliczona rekompensata jest pierwszy możliwy dzień, od którego wierzyciel może naliczyć odsetki. Rekompensata naliczana jest jeden raz w odniesieniu do jednej umowy. W przypadku wątpliwości w tym</p>

		wysokości iloczynu 40 euro i ilości dni opóźnienia. Ustawa nie uzależnia ponadto możliwości zadania rekompensaty od wartości samego zadania. Obciążenie dłużnika może zatem wielokrotnie przekraczać faktyczną wartość długu.	zakresie, po konsultacji z RCL, przepis zostanie doprecyzowany.
Art. 12			
13	Narodowy Bank Polski	W celu usunięcia ewentualnych wątpliwości odnośnie zapisu w art. 12 ust. 1 pkt 2, propozycja doprecyzowania, że uprawnienie do „kwoty (...) oraz do zwrotu kosztów (...)” przysługuje odrębnie do każdej niezapłaconej części.	Uwaga uwzględniona.
14	Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców	Art.12 ust.2 nie będzie miało znaczenia praktycznego. Dyrektywa nie wymaga wprowadzenia takich zastrzeżeń, a postanowienie jest nieostre i pozbawione konkretnej sankcji. Ustalanie przez strony harmonogramów płatności jest dopuszczalne w granicach zasady swobody umów, a Kodeks cywilny przewiduje w art. 58 przesłanki nieważności czynności prawnej sprzecznej z zasadami współżycia społecznego.	Przepis art. 12 ust.2 można usunąć. Ewentualnie do dyskusji.
Art. 15			
15	Narodowy Bank Polski	Proponuje się zmianę brzmienia art. 485 § 2a Kodeksu postępowania cywilnego z której wynika, że sąd wydaje nakaz zapłaty m.in. na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi (...) kwoty, o której mowa w art. 11 ust.1 ustawy (...)” Zmiana art.	Uwaga uwzględniona. Po konsultacji z RCL przepis zostanie odpowiednio zmodyfikowany.

485 § 2a kpc nie uwzględnia faktu, że art. 11 ust. 1 ustawy gwarantuje wierzycielowi otrzymanie kwoty 40 euro bez konieczności dokumentowania poniesionych wydatków (jest to stała rekompensata nie wymagająca udokumentowania). Przepis ten powinien więc zostać zmodyfikowany tak, aby dokumenty potwierdzające poniesienie kosztów odzyskiwania należności były wymagane tylko w przypadku o którym mowa w art 11 ust. 2”.

Uwagi do OSR

OSR zostanie uzupełniony.

16 Kancelaria Prezesa Rady Ministrów	Ocena Skutków Regulacji wymaga uzupełnienia w pkt 7 (Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość) o informację czy i w jaki sposób dodatkowe instrumenty stanowiącą będa ułatwienie dla wierzycieli. Konieczne jest również przedstawienie danych dokumentujących występowanie opóźnień w płatnościach w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.	
---	--	--

ZASTĘPCA DYREKTORA

I. Krysińska Kwiecińska
18.09.2012r.